

[Fuglsang.]

interessere sig for disse råstofflejers udnyttelse? Netop nu lider vi under den så ofte omtalte valutamangel, og med hensyn til denne spiller jo brændselsimporten en ganske stor rolle. Efter min mening kan det under disse omstændigheder ikke være rigtigt at overlade så vigtige råstofreserver, som brunkullene er, til privates mere eller mindre letsindige spekulation eller rovdrift. Mon ikke det ville være rigtigt at foretage en mere samfundsmæssig udnyttelse på kommunal basis ved fællesskab mellem forskellige kommuner, på statsbasis, eller hvad ved jeg? Blev lejerne drevet på dette grundlag, ville det ikke være nødvendigt at interessere sig for en mere rationel udnyttelse. I øjeblikket er det jo sådan, at en del af den valuta, der spares gennem brunkulbrydning, sluges af den lange lastbiltransport, af udgiften til olie fra lejet og f. eks. til el-værkerne i Skærbæk, Århus eller Ålborg o. s. v., hvor brunkullene nu går hen. Det ville efter min mening være rigtigt at undersøge mulighederne for at lægge et el-værk midt i området, naturligvis med tilslutning til det bestående ledningsnet. Lejerne ligger jo for en stor dels vedkommende i områder, som i økonomisk henseende er underudviklede, og som har en ikke ringe arbejdsløshed, et forhold, der jo ofte omtales i denne tid. Men det første og mest naturlige til løsning af disse områders problemer må dog være at udnytte alle deres naturlige muligheder og hjælpemidler og derigennem skabe forudsætninger for nye erhvervs-mæssige opsving; en rigtig udnyttelse af brunkullene vil være et bidrag hertil.

Med disse betragtninger skal jeg tilsige mit partis støtte til den videre behandling af lovforslaget.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg er igen i den heldige situation, at jeg kan takke samtlige ordførere for deres tilslutning til et lovforslags principper.

Der blev fra forskellig side rejst spørgsmål vedrørende enkeltheder i lovforslaget, og jeg skal sige et par ord om de spørgsmål, der er fremdraget.

Det ærede medlem hr. Harald Nielsen rejste spørgsmålet: i hvilket omfang skal lejerne jævnes? Og det ærede medlem hr. Fanger var inde på det samme spørgsmål,

idet han præciserede, at man ikke måtte foretage en for voldsom og for dyr planering, og her appellerede til min økonomiske sans. Jeg vil herom gerne udtale, at det er umuligt på forhånd at sige, hvorledes man vil gå frem. Det kan variere lidt fra tilfælde til tilfælde, i hvilket omfang lejerne skal jævnes, men jeg kan henvise til bemærkningerne til lovforslaget, hvor der står — og det fremgår jo også af selve lovforslaget — at der skal indhentes planer om planeringen. Endvidere står der jo i bemærkningerne:

„Disse planer vil særligt kunne indeholde bestemmelser om aflægning af rømjord på en sådan måde, at giftige jordlag tildækkes, og at arealerne efter endt brunkulbrydning ikke efterlades i en så stærkt kuperet stand, som det tidligere har været tilfældet. Planerne må derhos i almindelighed gå ud på, at der sker fuldstændig tilplantning af arealerne.“

Det er det, vi har tænkt med dette lovforslag, men jeg er selvfølgelig villig til at forhandle nærmere om det i udvalget. Deri ligger, at tanken ikke er, at det skal være en voldsom planering. Tanken er altså ikke, at lejerne skal indrettes til sportsbaner efter endt brunkulbrydning, slet ikke.

Når det ærede medlem hr. Fanger rejser spørgsmålet om omkostningerne og siger, at enhver fordyrelse af brunkulproduktionen er uønskelig, er jeg for så vidt enig med det ærede medlem. Det er imidlertid min opfattelse, at med de moderne redskaber, man har til rådighed i dag, vil arbejdet være meget overkommeligt, hvis entreprenørerne laver det selv. Det, lovforslaget går ud på, er bare at sikre, at arbejdet bliver lavet. Det er nødvendigt, at der stilles krav om et depositum, men dette depositum tilbagebetales selvfølgelig den dag, entreprenøren selv har udført planeringen, og jeg vil gerne tilføje, at vi meget ønsker, at dette bliver reglen, så det ikke bliver staten, der til syvende og sidst skal foretage planeringen, men at den foretages af dem, der i forvejen har gravet brunkullene op. Jeg kan heller ikke give garanti for, hvor stor udgiften til planeringen vil blive pr. ton brunkul, men det vil i hvert fald blive et beløb, der ligger under 10 øre pr. t, og jeg tror ikke, det vil ligge højere end 2-3 øre pr. t, men det vil selvfølgelig variere lidt fra sted til sted, idet planeringen vil være den samme, hvad enten